

---

# Ambasadoři výstavy

---



## Náš Listopad 89

Osmadvacátého října 1989 na Václavském náměstí bylo každému jasné, že je nás ještě málo. Když nás rozháněli, loučili jsme se rezignovaným: „Tak zase za rok!“ Jenže pak se teprve začaly dít věci. Pár čilých studentů napadlo, že by se mohlo manifestovat i 17. listopadu, k padesátému výročí uzavření vysokých škol nacisty, což se státní orgány neodvážily zakázat. Policejní zásah na závěr manifestace byl poměrně brutální a fáma o zabitém studentovi vyvolala pobouření i v širších vrstvách společnosti.

Tak vznikla pokojná revoluce, později zvaná „sametová“, i když její první týdny nebyly zdaleka tak sametové, jak by se dnes mohlo zdát. Účastníci měli dobré důvody k obavám – například svázení tzv. dělnických milic do Prahy nebo čilou zastrašovací a mätoucí aktivitu StB. Teprve 29. prosince, když komunistický parlament zvolil Václava Havla prezidentem, napínavá fáze revoluce skončila. Od té doby uplynulo třicet let a během nich jsme se pomalu učili zacházet se svobodou a zbavovat se zlovyků z let předchozích.

Troufnu si tvrdit, že jsme si při tom nevedli tak špatně. Zprvu si člověk sice mohl připadat jako v zoologické zahradě, kde právě zrušili klece, ale od té doby se naše města i život v nich hodně přiblížil k tomu, jak žijí lidé v ještě bohatších demokraciích. Žijeme déle a svobodněji, zdravěji a komfortněji, než kdy lidé v této zemi žili. Jsme zase součástí politické Evropy, máme nejnižší nezaměstnanost v Evropě, slušnou zdravotní i sociální péči a lesy, vzduch i voda si také zhluboka vydechly.

To vůbec neznamená, že by tu všechno bylo v pořádku, zejména ve vyšších patrech politiky, ale člověk si tuhle vcelku velmi příznivou situaci může nejspíše pokazit sám, a to dvojnásobně. Buďto si všimne té spousty možností, které mu svobodná společnost nabízí, a protože si nedokáže vybrat, nakonec je propásne všechny. Anebo si vzpomene, že má být hlavně „kritický“, a protože si myslí, že to znamená naříkat si, stěžovat a nadávat, přidá se k těm politikům, kteří už před dvaceti lety začali mluvit o „spálené zemi“. To ovšem byla a je nehoráznost a pravý opak kritičnosti, která znamená schopnost rozlišovat.

Takže dnes slavíme, abychom si připomněli, že máme co slavit.

**prof. PhDr. Jan Sokol, CSc., Ph.D.**, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy

**Jan Sokol** (18. 4. 1936) je český filozof a antropolog, překladatel a spisovatel. Dálkově studoval matematiku, antropologii a filozofii. V roce 1976 podepsal Chartu 77, působil v disentu a byl jednou z osobností 17. listopadu

1989. Po sametové revoluci byl za Občanské fórum poslancem Federálního shromáždění, místopředsdou Sněmovny národů, v roce 1998 ministrem školství a roku 2003 kandidátem na úřad prezidenta republiky. V roce 2000 se stal prvním děkanem Fakulty humanitních studií UK, v zimním semestru 2008/2009 přednášel etiku a lidská práva na Harvardově univerzitě. Je členem vědecké rady GAČR, Etické komise ČR a držitelem Zlaté medaile Univerzity Karlovy, Ceny nadace Vize, Řádu čestné legie a Řádu akademických palem Francouzské republiky v hodnosti důstojníka. S manželkou Františkou, roz. Patočkovou, má tři děti.

Osmdesátá léta, a pro mne to byla léta na univerzitě, byla jako černý těžký mazut. Nic nešlo, nic se nedalo, všechno strašně trvalo a na všechno byla potřeba strašně moc energie. Věčný tlak vstoupit do strany, podepsat jim to. Povinné přednášky i stálá hrozba vyloučení ale také znamenaly: učit se, učit se, učit se, být lepší než oni. Na této univerzitě z nás kombinace fantastických učitelů a profesorů jako například Petráček, Oliverius nebo Veselý ukovala vynikající orientalisty, arabisty, sinology či afrikanisty.

A byla to univerzita, z níž jsme šli na Národní, a byli jsme bití vlastními policisty ve vlastním městě ve vlastní zemi.

A byla to univerzita, jejíž studenti se ihned připojili k hercům a vyhlásili okupační stávkou. Někdy – asi 27. listopadu – jsem si, už jako stávkující studentka, šla v černých manšestrákách a šedivém svetru pro doktorský diplom. Ten oddych, že diplom v té trubce opravdu byl! A poté již první akademický senát, první setkání se zahraniční delegací: byli jí britští poslanci, namísto stipendií nám nabídli četbu Shakespeara.

Byli to studenti Karlovky, ze kterých se ze dne na den stali dospělí, odpovědní občané, povzbuzující stávkou a stávkové výbory po celé zemi, jednající s magistrátem o přejmenování Palacháče, o budoucím postavení univerzity v Praze, ale také o Palachově bustě.

A byl to právě stávkový výbor, který nám dal první dospělé dny plné odpovědnosti, vážnosti poslání, ale také otevřenosti, možnosti. Dal nám křídla.

Ta křídla mnohým z nás zůstala dodnes. Stali se z nás nejen vynikající odborníci, ale z mnohých i fantastičtí, oddaní, pracovití, liberální, vzdělaní, odpovědní, demokratičtí a hrdí občané.

A o to jde!

Je to univerzita, která nese jméno osvíceného, evropského, moudrého vládce, ale která také nese odkaz Jana Husa, odkazy střídmosti, pravdivosti, rovnosti a mravnosti.

Proto jsem hrdá, že mohu být i ambasadorkou dnešních dnů. Chci popřát Univerzitě Karlově, ať dál dává studentům křídla, otevřenost, statečnost, odpovědnost, pravdivost, střídmost a zejména mravnost. Neboť dědictví osmdesátých let trvá: žádný profesní výkon, objev či vynález nemá cenu, není-li vydobyt s plnou mravností.

Přeji tedy univerzitě, ať dále poskytuje svým studentům křídla k hrdému a mravnému občanskému rozletu, do otevřenosti celého světa, stejně tak, jako tomu bylo v listopadu 1989.

**PhDr. Jana Hybášková**, alumna Filozofické fakulty Univerzity Karlovy

**Jana Hybášková** (26. 6. 1965) je česká diplomatka, absolventka Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v oborech arabistika a angličtina. V době sametové revoluce byla členkou stávkového výboru Filozofické fakulty UK. Po roce 1990 začala pracovat na Ministerstvu zahraničních věcí ČR, působila jako velvyslankyně ČR ve Slovinsku, Kataru a Kuvajtu. Byla poslankyní Evropského parlamentu, členkou výboru pro zahraniční politiku Evropské unie a velvyslankyní Evropské unie v Iráku a Namibii. V současné době pracuje na MZV ČR v oblasti diplomacie. S manželem Ivanem Gabalem má dvě dcery.